

Biologická olympiáda - kategória E
50. ročník
Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti (58.ročník)
Krajské kolo - školský rok 2015/2016
Písomný test – odbornosť geológia

1. Zakrúžkujte 3 z uvedených minerálov, ktoré patria do skupiny sulfidov. K označeným sulfidom napíšte chemický vzorec.

- | | |
|------------|------------|
| a) pyrit | d) azurit |
| b) kalcit | e) hematit |
| c) galenit | f) rumelka |

2. Na obrázku je skamenelina morského živočícha a druhohorný, organogénny vápenec, ktorý vznikol nahromadením vonkajších vápnitých schránok tohto živočícha.

Do tabuľky správne doplňte názov skameneliny a zaradenie do systému (slovenský názov): kmeň, trieda a vek.



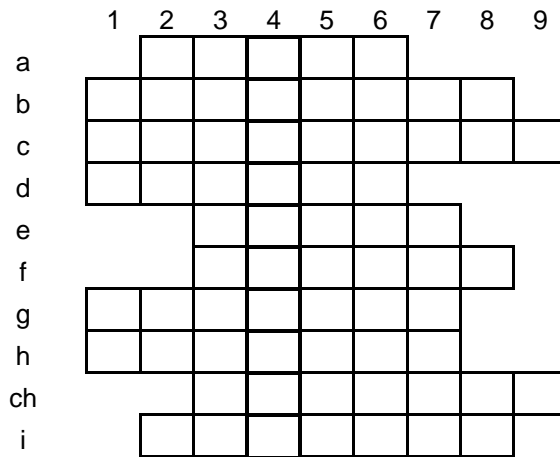
Názov skameneliny	Zaradenie do systému Kmeň	Zaradenie do systému Trieda	Vek (obdobie výskytu)

3. Doplňte do textu chýbajúce slová:

Pôda je vrchná vrstva zemskej kôry, ktorá je výsledkom vzájomného pôsobenia ovzdušia, vody a organizmov na Tvorí časť zemskej kôry, ktorá sa nazýva

4. V tajničke tejto „paleontologickej“ krížovky je skrytý názov významného slovenského vedca, zakladateľa slovenskej geológie. Do tajničky správne vpíšte odpovede na nasledujúcich desať otázok:

- a) vnútro zemského telesa tvorí zemské - - - - -
- b) usadeninu v geologickej terminológii nazývame - - - - -
- c) zemský plášť a zemská kôra tvorí obal Zeme, ktorý nazývame - - - - -
- d) názov zástupcu triedy hlavonožce, žijúci od prvohôr do druhohôr - - - - -
- e) 24 karátové zlato označujeme ako - - - - - zlato
- f) názov minerálu zo skupiny kremičitanov, ktorý sa pre svoju škodlivosť prestal používať v stavebníctve
- g) názov odrody kremeňa, ktorý je čistý, číry
- h) zástupca triedy Gastropoda - - - - -
- ch) každý minerál podľa rovín súmernosti zaraďujeme do kryštálovej - - - - -
- i) fyzikálna vlastnosť minerálu, ktorá vyjadruje odpor proti tlaku pri rýpaní



Tajnička:

5. Lokalita Litmanová v okrese Stará Ľubovňa je známa výskytom pyritizovaných amonitov. Napíšte do tabuľky: názov geologického pásma, v ktorom sa lokalita nachádza a geologický vek (obdobie) lokality.

Lokalita Litmanová	Názov geologického pásma	Geologický vek (obdobie)
pyritizované amonity		

6. Napíšte, na čo sa používala hornina radiolarit v dobe kamennej:

.....

7. Uveďte tri najčastejšie farby, ktoré môže mať radiolarit:

.....,,

8. Na obrázku je vzorka spoločného výskytu (paragenéza) dvoch minerálov. Do tabuľky napíšte názov, zaradenie do systému a chemický vzorec bieleného (prstovitého) a hnedého štiepatelného minerálu podľa klenca.



Minerál	Názov minerálu	Zaradenie do systému	Chemický vzorec
biely minerál			
hnedý minerál			

9. Nakreslite schránku amonita so zobrazením sutúry na povrchu schránky, tak ako si ho pamätáte zo zobrazenia napr. v metodickom liste.

Obrázok:

10. Prirad'te správne spojením čiarou skameneliny k horninám, v ktorých sa vyskytujú.

- a) belemnity
- b) ježovky
- c) trilobity

- treťohorné morské pieskovce
- prvohorné i druhohorné vápence
- prvohorné vápence

11. Na obrázku je záber na „pohrebisko“ skamenených kostí vyhynutého živočícha z najznámejšej chránenej lokality na Slovensku. Vyplňte správne tabuľku a do slepej mapy pod tabuľkou zaznačte krížikom lokalitu a pod mapu napíšte názov lokality a názov národného parku, v ktorom sa nachádza.



Názov živočícha (rod a druh)	Zaradenie do systému trieda – slovensky	Zaradenie do systému trieda – vedecký	Zaradenie do systému druh – vedecký



a) názov lokality:

b) názov národného parku:

12. Zakrúžkujte, ktoré z uvedených geologických období je najstaršie a trvalo najdlhšie.

- a) starohory
- b) prvohory
- c) prahory

13. Prirad'te správne spojením čiarou vrásnenie ku geologickému obdobiu, v ktorom prebiehalo.

- a) kaledónske
 - b) alpínske
- prvohory
 - treťohory

14. Napíšte názov a zaradte do systému(slovenské názvy) živočícha, ktorého schránky tvaru cigary po jeho uhynutí vytvárajú tzv. bojové polia, ktoré vznikli nahromadením obrovského množstva schránok najčastejšie v druhohorných vápencoch.

Názov živočícha	Zaradenie do systému – kmeň	Zaradenie do systému – trieda	Zaradenie do systému – rad

15. Napíšte, ktoré geologické obdobie bolo obdobím jašterov.

.....

16. Štrk, piesok, íl sú horniny, ktorých vznik (genéza) je rovnaká, patria do spoločnej skupiny hornín. Napíšte ich zaradenie do systému podľa vzniku i druhu horniny

..... horniny –

Autorka: Ing. Zuzana Krempaská
Recenzent: RNDr. Roman Lehotský
Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016